

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/217/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5417200371
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:5417200371.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a členov JUDr. Yvetty Dzugasovej a Mgr. Anny Mihálikovej, v právnej veci žalobcu: Z. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXXX/XX, XXX XX W. G. - N., zastúpeného spoločnosťou: Advokátska kancelária JUDr. ŠKERDA, s.r.o., so sídlom Radlinského 1727/49, 026 01 Dolný Kubín, IČO: 36 858 501, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava, IČO: 00 166 481, v konaní o zaplatenie sumy 1.852,93 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č.k. 5C/6/2017-101 zo dňa 07. júna 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 5C/6/2017-101 zo dňa 07. júna 2017 vo výrokoch I. a III. potvrdzuje.

Odvolanie žalovaného proti výroku II. rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 5C/6/2017-101 zo dňa 07. júna 2017 odmieta.

Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.762,88 Eur s 5,05 % ročným úrokom z omeškania za obdobie od 05.11.2015 až do zaplatenia, všetko do 30 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.). Žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 90 % (výrok III.).

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca svoju žalobu odôvodnil tým, že poverený príslušník Obvodného oddelenia Policajného zboru Dolný Kubín (ďalej len OO PZ DK) uznesením pod ČVS: ORP-1141/OO-DK-2013 zo dňa 24.01.2014 začal trestné stíhanie podľa § 199 Trestného poriadku (ďalej len TP) a uznesením pod ČVS: ORP-1141/OO-DK-2013 z 31.03.2014 vzniesol voči žalobcovi obvinenie podľa § 206 ods. 1 TP za prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, 2 písm. a/ TZ pre skutok uvedený vo výrokovej časti týchto uznesení. Dňa 04.04.2014 si žalobca zvolil za obhajcu JUDr. Ivana Škerdu, aby ho v označenej trestnej veci obhajoval. Žalobca prostredníctvom svojho obhajcu podal sťažnosť voči uzneseniu o vznesení obvinenia z dôvodu, že dovtedy vykonané dôkazy dostatočne neodôvodňovali záver o spáchaní trestného činu obvineným, teda vyšetrovateľ vydal uznesenie o vznesení obvinenia v rozpore s ust. § 206 ods. 1 TP. Sťažnosť bola uznesením prokurátorky Okresnej prokuratúry Dolný Kubín pod č.k. PV 53/14/5503-10 zo 07.05.2014 zamietnutá ako nedôvodná. Poverený príslušník OO PZ DK po skončení skráteného vyšetrovania predložil Okresnej prokuratúre Dolný Kubín vyšetrovací spis s návrhom na zastavenie trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. b/ TP. Prokurátorka Okresnej prokuratúry Dolný Kubín uznesením pod č.k. PV 53/14/5503-27 zo dňa 22.01.2015, ktoré nadobudlo právoplatnosť 31.01.2015, zastavila trestné stíhanie

žalobcu ako obvineného podľa § 215 ods. 1 písm. b/ TP. V dôsledku uznesenia o vznesení obvinenia žalobcovi vznikla škoda vo výške 1.852,93 Eur tým, že orgány činné v trestnom konaní začali a viedli proti nemu trestné stíhanie, ktoré bolo zastavené. Škoda pozostáva z odmeny obhajcu za poskytnuté právne služby v trestnom konaní vo výške 1.454,37 Eur špecifikované v rozpise jednotlivých úkonov obhajoby a z nákladov na vyhotovenie znaleckého posudku znalcom MUDr. Tiborom Letkom vo výške 358,56 Eur. Žalobca požiadal žalovaného o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ktorá žiadosť bola žalovaným odmietnutá ako nedôvodná a výsledok mu bol oznámený dňa 04.11.2015. V súvislosti s uplatneným nárokom poukázal žalobca najmä na ust. § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej aj zákon č. 514/2003 Z. z.) a jeho ďalšie príslušné ustanovenia, ustálenú súdnu prax, najmä rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/194/2010 z 30.03.2011 a príslušné ustanovenia vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších zmien a predpisov (ďalej aj „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“). Poukázal, že zákon č. 514/2003 Z. z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu, ktorej sa nemožno zbaviť (bez ohľadu na zavinenie). Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnú povinnosť a škodu zaviniť. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok konania. Súdna prax dospela k záveru, že ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania, pri ktorom sa analogicky postupuje ako pri náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, aj keď nedošlo k zrušeniu uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, keďže rozhodnutie o zastavení trestného stíhania, či vynesenie oslobodzujúceho rozsudku má rovnaké účinky z dôvodu, že sa nepotvrdil predpoklad o spáchaní trestného činu. Tým, že žalovaný neuhradil pohľadávku žalobcu, dostal sa do omeškania so žalovanou sumou od 05.11.2015 do zaplatenia

3. Žalovaný v písomnom vyjadrení k žalobe žiadal uplatnený nárok v celom rozsahu zamietnuť pre neopodstatnenosť. Podľa jeho názoru neskoršie rozhodnutie o zastavení trestného stíhania voči obvinenému (žalobcovi) v žiadnom prípade nezakladá záver o tom, že uznesenie o vznesení obvinenia voči jeho osobe bolo nezákonné. Konštrukcia, ktorú uvádza žalobca, t.j. že uznesenie o vznesení obvinenia je nezákonné s poukazom na fakt, že jeho trestné stíhanie bolo neskôr zastavené, nemá oporu v žiadnom z ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. Žalovaný neuznal uplatnený nárok čo do jeho základu. Uznesenie o vznesení obvinenia nepredpokladá istotu, že skutok sa stal a že ho skutočne spáchal obvinený, ale vyjadruje istú mieru pravdepodobnosti o jeho spáchaní touto osobou. Uznesenie o vznesení obvinenia tak nie je nezákonným, a to z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní trestného činu sa v neskorších štádiách trestného konania z rôznych dôvodov nepotvrdí. Iný záver by viedol k popretiu základnej ústavnej zásady o prezumpcii nevinu, k popretiu účelu samotného trestného konania, resp. jeho časti, t.j. prípravného konania, ktoré by de facto stratilo význam a viedlo by k záveru o tom, že stíhať možno len osoby, ktorých vina je v čase vznesenia obvinenia bez akýchkoľvek pochybností preukázaná. Akékoľvek spájanie, resp. spoločné posudzovanie dvoch typov rozhodnutí, a to rozhodnutia o vznesení obvinenia (§ 206 TP) a rozhodnutia o zastavení trestného stíhania obvineného (§ 215 ods. 1 TP) v kontexte zákonných ustanovení citovaného zákona, je neprijateľné a nelogické a nemožno k nemu dospieť ani extenzívnym výkladom tohto zákona. Zároveň žalovaný poukázal na predpoklady pre vydanie týchto dvoch typov rozhodnutí podľa Trestného poriadku. Otázkou nezákonnosti rozhodnutia nemožno v civilnom konaní o náhradu škody posudzovať ako predbežnú otázku. Z citácie ust. § 6 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu vyplýva, že pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím je okrem iného nevyhnutné, aby nezákonnosť rozhodnutia bola konštatovaná príslušným orgánom, k čomu v danom prípade nedošlo. Orgány činné v trestnom konaní majú zákonnú povinnosť stíhať osobu, ktorá je dôvodne podozrivá zo spáchania trestného činu, preto pri vznesení obvinenia je prípustná istá miera pochybnosti o spáchaní tohto skutku obvineným, pričom uvedené je predmetom ďalšieho vyšetrovania, ktoré predstavuje najvýznamnejšiu časť prípravného konania. Žalovaný nesúhlasil so závermi plynúcich z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR citovaných žalobcom, že v prípade posudzovania zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, má oslobodzujúci rozsudok, resp. uznesenie o zastavení trestného stíhania voči obvinenému rovnaké dôsledky, ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Takýto extenzívny výklad cit. zákona je v rozpore so základnými zásadami trestného konania a popiera základný účel trestného konania a vytvára neprípustný nátlak súdnej moci na činnosť orgánov činných v trestnom konaní. Sankcionovanie orgánov činných v trestnom konaní civilnými súdmi za ich činnosť uskutočňovanú na základe a v medziach zákona je preto neprípustným zásahom do ich právomoci a je nepochopením systému trestného konania v právnom poriadku Slovenskej republiky.

Neexistencia základnej podmienky, t.j. existencia nezákonného rozhodnutia znamená, že nie je daný v tejto veci už samotný základ žalobcom uplatňovaného nároku. Po predbežnom prejednaní žaloby na pojednávaní žalovaný namietal výšku uplatneného nároku, čo do úkonov právnej pomoci vykonaných dňa 12.11.2014, ktorý rozpis je v rozpore s ust. § 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky a v prípade čiastočného vyhovenia žaloby požiadal, aby mu bola poskytnutá minimálne mesačná lehota splatnosti žalovaného nároku, keďže je rozpočtovou organizáciou napojenou na rozpočet štátu.

4. Prvoinštančný súd poukázal na skutkové okolnosti, ktoré neboli medzi stranami sporné: začatie a vznesenie obvinenia voči žalobcovi, ako aj následný procesný postup orgánov činných v trestnom konaní vedenom voči žalobcovi, vyúčtovanie trov právneho zastúpenia obhajcom (s výnimkou jedného namietaného úkonu právnej služby), vrátane uhradeného vyúčtovaného znalečného a ich úhrada.

5. Spornú otázku právneho posúdenia žalobcovho nároku okresný súd uzatvoril v prospech žalobcu, t.j. základ žalobcovho nároku je daný a tento si žalobca uplatnil spôsobom predpokladaným zákonom o zodpovednosti za škodu spôsobenú štátom. Poukázal na predbežné prerokovanie nároku v zmysle § 16 ods. 1 príslušným orgánom štátu, ktorým v danom prípade je Generálna prokuratúra SR s poukazom na § 4 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/2003 Z. z., ako aj § 18 ods. 1 tohto zákona - náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré žalobcovi ako poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo jeho trestné stíhanie zastavené. Už v rámci predbežného právneho posúdenia súd prvej inštancie uviedol, že jeden úkon právnej služby bol obhajcom vyúčtovaný nedôvodne. Nedôvodnosť spočívala v tom, že obhajca vyúčtoval žalobcovi za účasť na výsluchoch svedkov K. M. (v čase od 8.30 do 10.00 hod.) a M. M. (v čase od 10.00 do 10.15 hod.) dňa 12.11.2014 odmenu s režijným paušálom za dva úkony právnej (+ DPH). Keďže tieto procesné úkony na seba bezprostredne nadväzovali a spolu trvali menej ako dve hodiny s poukazom na § 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky . 655/2004 Z. z. mu prináleží odmena len za jeden úkon s režijným paušálom. Súd preto od inak správne vyčíslených trov obhajoby odčítal sumu 90,05 Eur (67,00 Eur + 8,04 Eur + 20 % DPH). Dôvodne vzniknuté trovy právneho zastúpenia predstavujú sumu 1.404,32 Eur po pripočítaní škody vzniknutej vyplatením znalečného vo výške 358,56 Eur; celková náhrada škody predstavuje 1.762,88 Eur.

6. S poukazom na § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. priznal žalobcovi z priznanej sumy aj uplatnený zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 05.11.2015 (odo dňa nasledujúceho po doručení odpovede žalovaného o predbežnom prerokovaní nároku na náhradu škody) do zaplatenia. Vzhľadom na prezentované dôvody žalovaného stanovil 30-dňovú lehotu na splnenie uloženej povinnosti (§ 232 ods. 3 CSP).

7. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP s použitím § 255 CSP a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania zodpovedajúcemu tzv. čistému úspechu žalobcu v spore vyčísleného na 90% s tým, že o výške trov bude rozhodnuté s poukazom na § 262 ods. 2 CSP samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

8. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný a to do všetkých jeho výrokov, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

9. Namietal, že okresný súd nielenže vec nesprávne právne posúdil a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, no súčasne strane sporu - Slovenskej republike odňal možnosť konať pred súdom, pretože mu nebola daná možnosť zastupovania príslušným štátnym orgánom. Pretože súd konal s nepríslušným štátnym orgánom, rozhodnutie trpí tiež vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Nesprávne označenie orgánu, ktorý koná za štát, predstavuje nedostatok podmienky konania. K otázke, ktorý štátny orgán je príslušný konať v mene štátu uviedol, že titulom náhrady škody je uznesenie vyšetrovateľa policajného zboru o vznesení obvinenia. Účinky tohto rozhodnutia nastávajú už jeho vydaním bez ohľadu na doručenie tohto rozhodnutia prokurátorovi, ktorý nemôže jeho účinkom nielen zabrániť, ale už vôbec škodu nemôže ani spôsobiť. Prokurátor síce v trestnej veci zamietol sťažnosť obvineného, avšak nepodal obžalobu. Z tohto dôvodu sú splnené podmienky na to, aby bolo zástupcom Slovenskej republiky Ministerstvo vnútra SR v zmysle ustanovenia § 4 ods. 1 písm. d/ zákona č. 514/2003 Z. z. Odvolateľ poukázal na publikované rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 8Cdo/289/2014 zo dňa 14.10.2015, v ktorom súd výslovne uviedol, že ministerstvo vnútra je orgánom konajúcim v mene štátu len vtedy, ak sú kumulatívne splnené podmienky. V dôvodoch podaného odvolania zdôraznil, že nemožno automaticky bez akéhokoľvek odôvodnenia každé uznesenie o vznesení obvinenia považovať za nezákonné len preto, že v trestnom konaní nedošlo k odsúdeniu obžalovaného. Pokiaľ je postup orgánov činných v trestnom konaní legálny a titul uplatňovanej náhrady škody zákonný, je namieste zväžiť tiež postup podľa § 3 Občianskeho zákonníka a náhradu škody aj s ohľadom na citované ustanovenie nepriznať, pretože výkon takéhoto práva by bol v rozpore s dobrými mravmi. Ďalej v celom rozsahu odkázal na svoje vyjadrenia produkované v konaní.

Poukázal aj na ust. § 8 ods. 6 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z. z. právo na náhradu škody nevznikne, ak si osoba uloženie trestu ochranného opatrenia alebo väzbu zavinila sama. V tejto súvislosti by sa mal súd vysporiadať s otázkou, či si navrhovateľ trestné stíhanie zavinil alebo nezavinil. V danom prípade nešlo o žiadny svojvoľný postup orgánov činných v trestnom konaní, ale o jediný možný a zákonný postup pre zistenie trestnoprávnej zodpovednosti vo vzťahu ku skutku, ktorý sa stal. Dôvodom pre vznesenie obvinenia bolo konanie žalobcu v rozpore so zásadami občianskeho spolunažívania a mravnosti (fyzické napadnutie inej osoby). Vznesenie obvinenia bolo v danom prípade jediné rozhodnutie, ktoré bolo možné od orgánov činných v trestnom konaní očakávať. To, že trestné stíhanie žalobcu bolo neskôr v trestnom konaní zastavené z dôvodu, že skutok nie je trestným činom, pre absenciu subjektívnej stránky trestného činu, vyjadrenej vo forme úmyselného zavinenia priamo s odpoveďou na otázku, či si trestné stíhanie zavinili, priamo s odpoveďou na otázku, či si trestné stíhanie zavinil, nesúvisí. Odvolateľ tiež poukázal na nález Ústavného súdu IV.ÚS 296/2014-33 zo dňa 06.05.2015, v ktorom ústavný súd uviedol, že aj prípadné oslobodenie páchatel'a spod obžaloby v trestnom konaní neznamená, že sa nedopustil protiprávneho konania, čo má vplyv na príčinnú súvislosť medzi škodou, ktorej náhradu si uplatňoval a obvinením, ktoré mu v trestnej veci bolo vznesené.

10. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a zároveň priznal žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

11. Uviedol, že sa nestotožňuje s právnym názorom žalovaného a jeho tvrdeniami uvádzanými v odvolaní. Poukázal na to, že žalovaný počas konania na súde prvej inštancie nenamietal, že nie je príslušným orgánom konať v mene štátu. Otázkou, ktorý štátny orgán je oprávnený konať v mene štátu, však okresný súd vyhodnotil správne. Žalobca poukázal na ust. § 4 ods. 1 písm. b/ zákona č. 514/2003 Z. z. a z neho vyplývajúcu kumulatívnu podmienku, ktorá musí byť splnená na to, aby Ministerstvo vnútra SR bolo príslušné konať v mene štátu, čo konštatoval aj Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 8 Cdo 289/2014 zo dňa 14.10.2015. Žalovaný v odvolaní len zopakoval argumentáciu prezentovanú v konaní pred súdom prvej inštancie, s ktorou sa okresný súd v odôvodnení rozsudku dôkladne vysporiadal. Žalobca tiež poukázal na svoje všetky vyjadrenia podané vo veci. Na podporu svojich tvrdení dodal, že Generálna prokuratúra SR vo svojej odpovedi žalobcovi zo dňa 29.10.2015 nenamietala, že by nebola príslušným orgánom na prerokovanie predbežne uplatneného nároku. Žalobcovi bol doručený aj list z Ministerstva vnútra SR, ktorým vrátilo Generálnej prokuratúre SR žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody z dôvodu, že orgánom konať v mene štátu je Generálna prokuratúra SR. Tvrdenia odvolateľa o tom, že žalobca si svojím konaním trestné stíhanie zavinil sám a akákoľvek náhrada škody by preto bola v rozpore s dobrými mravmi, nezodpovedajú skutočnosti. Uznesením Okresnej prokuratúry Dolný Kubín sp.zn. Pv 53/14/5503 zo dňa 22.02.2015 prokurátorka zastavila trestné stíhanie voči žalobcovi podľa § 215 ods. 1 písm. b/ TP, pretože skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Keďže nebolo preukázané, že by zranenia poškodenej boli spôsobené zavineným konaním inej osoby. Neobstojí preto tvrdenie odvolateľa o tom, že dôvodom pre vznesenie obvinenia bolo konanie žalobcu v rozpore so zásadami občianskeho spolunažívania, nakoľko v trestnom konaní nebolo preukázané, že by sa takéhoto konania žalobca dopustil. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalobca si nemohol zaviniť trestné stíhanie svojím konaním, keďže sa žiadneho protiprávneho konania nedopustil.

12. Žalovaný v odvolacej duplike odkázal na obsah podaného odvolania.

13. Žalobca v odvolacej replike zopakoval len podstatné tvrdenia z vyjadrenia k podanému odvolaniu.

14. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala strana sporu (§ 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) preskúmal vec v rozsahu danom ust. § 379 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (postupom podľa § 219 ods. 3 CSP v spojení s § 378 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario) rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil vo výrokoch I. a III. napadnutého rozsudku (ako výroku závislého) a odvolanie žalovaného voči výroku II. napadnutého rozsudku podľa § 386 písm. b/ CSP odmietol ako odvolanie podané neoprávnenou osobou.

15. Vo vzťahu k výrokom I. a III. napadnutého rozsudku odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, pre rozhodnutie o uplatnenom nároku žalobcu a vecne správne rozhodol, pričom

svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu v predmetnej časti je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

16. Odvolacie námietky žalovaného odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodné z nasledovných dôvodov:

17. Základný právnym rámcom pre posúdenie uplatneného nároku je predovšetkým zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších právnych predpisov a tiež ustálená judikatúra súdov vzťahujúca sa k danej problematike, na ktorú správne poukazoval žalobca, ktorá bola rozhodujúca aj pre právne závery okresného súdu v aktuálne prejednávanej veci a princípom právnej istoty. Okresný súd v napadnutom rozsudku správne aplikoval a interpretoval ustanovenia citovaného zákona.

18. K nespĺneniu základných predpokladov na uplatnenie nároku na náhradu škody - nedostatok nezákonného rozhodnutia - ako hlavnej odvolacej námietke žalovaného, krajský súd uvádza:

19. Podľa ustálenej judikatúry súdov SR právny nárok jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré bolo skončené zastavením trestného stíhania treba vo všeobecnej rovine odvodiť z princípov právneho štátu. Štát je povinný niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktoré svojou činnosťou priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní viesť vyšetrovanie a stíhať trestnú činnosť, na strane druhej sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ukáže ich postup ako mylný a tým zasahujúci do základných práv jednotlivca. V takejto situácii nie je rozhodujúce ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili svoje pôvodné podozrenie, ale či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo.

20. V posudzovanom prípade sa výsledok trestného stíhania v podobe právoplatného odsúdenia žalobcu v procesnom postavení obvineného nedostavil. Nenaplnil sa tak základný účel trestného konania - vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti voči páchatelovi. Štát sa stal teda zodpovedným za vedenie trestného stíhania proti žalobcovi, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozsudkom.

21. Základným predpokladom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle § 6 prvá veta zákona č. 514/2003 Z. z. je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, a to pre jeho nezákonnosť príslušným orgánom.

22. Pre správnu interpretáciu tohto zákonného ustanovenia nestačí vychádzať len z jeho gramatického výkladu. V tomto smere odvolací súd poukazuje aj na doterajšiu judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej gramatický výklad právnej normy slúži len na prvotné priblíženie k obsahu právnej normy, ktorej nositeľom je interpretovaný právny predpis; na overenie správnosti výkladu, resp. na jej doplnenie alebo spresnenie potom slúžia ostatné interpretačné prístupy postavené na úroveň gramatického výkladu, najmä teleologický a systematický výklad vrátane ústavne konformného výkladu, ktoré sú spôsobilé v kontexte racionálnej argumentácie prispieť k zisteniu obsahu a zmyslu aplikovanej právnej normy.

23. Ustálená judikatúra súdov v prípadoch uplatnených nárokoch na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením vychádza zo zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi bola odčinená. V danej súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, a to uznesenie sp. zn. 4M Cdo 15/2009, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 194/2010, ale aj nálezy Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 25/2011, sp. zn. I. ÚS 540/2016.

24. Odvolací súd preto zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že v prejednávanej veci boli splnené všetky kumulatívne zákonné predpoklady na vznik zodpovednosti štátu za škodu, a to nezákonné rozhodnutie, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a výškou spôsobenej škody.

25. Z ustanovení § 18 ods. 1 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z. jednoznačne vyplýva, že náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie vrátane trov právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky, odmenu za zastupovanie a trovy vypracovaného znaleckého posudku. Trestné konanie vedené proti žalobcovi si v záujme odvrátenia nežiaducich právnych dôsledkov na obvineného vynútili procesné úkony a tieto procesné úkony si vyžiadali náklady spojené s odmenou zvoleného advokáta podľa tarify určenej osobitným predpisom - teda sú príčinou vzniku trov obhajoby. Náklady vynaložené na trovy obhajoby sú tak v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci. Obhajca vyúčtoval trovy právneho zastúpenia podľa vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. účinnéj ku dňu vykonania jednotlivých úkonov v zmysle § 12 ods. 3 písm. b/, § 14 ods. 1 písm. a/, c/, d/, § 16 ods. 3, § 18 ods. 3. S dôrazom na účelnosť trov právneho zastúpenia námietka žalovaného bola v časti odôvodnená a okresný súd ju v plnom rozsahu akceptoval a teda postupoval správne, keď v tejto časti súd žalobu zamietol.

26. Ďalšou odvolacou námietkou žalovaného bolo, že došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom, pretože nebola daná možnosť zastupovania žalovaného príslušným štátnym orgánom a tým, že súd konal s nepríslušným štátnym orgánom a že napadnuté rozhodnutie trpí tiež vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolací súd primárne zdôrazňuje, že žalovaný takúto námietku v základnom konaní nevzniesol. Z uvedeného dôvodu aj odôvodnenie napadnutého rozsudku v jeho odseku 12. len konštatuje, že pred podaním žaloby si žalobca predbežne uplatnil nárok u príslušného orgánu štátu, ktorým v danom prípade je Generálna prokuratúra SR s poukazom na § 4 ods. 1 písm. f) v základnom konaní, keďže prokurátor zamietol ako nedôvodnú sťažnosť žalobcu proti uzneseniu o vznesení obvinenia voči jeho osobe.

27. Je však potrebné zdôrazniť, že z ust. § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 514/2003 Z. z. jednoznačne vyplýva, že vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/514/20130101>>, koná v mene štátu Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru a 1. prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru alebo povereného príslušníka Policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu alebo 2. vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora.

28. V zmysle § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z. z. vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/514/20130101>>, koná v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní. Poznámka pod čiarou k tomuto ustanoveniu odkazuje na osobitný predpis, a to § 38 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/153/>> zákona č. 153/2001 Z. z. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/153/>> o prokuratúre.

29. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že v danom prípade neboli splnené podmienky, aby v mene štátu konalo Ministerstvo vnútra SR. Nesplnenie kumulatívnej podmienky v bode 1. ustanovenia § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 514/2003 Z. z., vylučuje aby v mene štátu konalo Ministerstvo vnútra SR, čo si uvedomoval aj odvolateľ, keď sám uviedol, že sťažnosť žalobcu proti uzneseniu o vznesení obvinenia zamietol. Žalovaný však nesprávne interpretoval dotknutú právnu normu, keď uzavrel, že pri nesplnení jedného z predpokladov kumulatívnej podmienky, nie je Generálna prokuratúra Slovenskej republiky oprávnená konať v mene štátu. Vzhľadom na štádium trestného konania je zrejme, že v súdnom prípade koná v mene štátu Generálna prokuratúra SR, a to s poukazom na ust. § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z. z.

30. Pokiaľ žalovaný argumentoval nálezom Ústavného súdu IV. ÚS 296/2014 zo dňa 06.05.2015 jeho závery sa týkali posudzovania inej právnej otázky - existencie príčinnej súvislosti medzi vznesením obvinenia žalobcovi a jeho prepustením zo služobného pomeru príslušníka PZ, v dôsledku čoho žalobcovi vznikla škoda. Ústavný súd prísne diferencoval medzi trestnoprávnou zodpovednosťou (účinkami oslobodzujúceho rozsudku v trestnom konaní) a výsledkom administratívneho konania, t.j. skončením služobného pomeru žalobcu, a preto dospel k záveru, že „Ani samotný záver orgánov činných v trestnom konaní o vine, resp. nevine žalobcu zo spáchania trestného činu nemôže mať vplyv na závery orgánov v personálnom konaní. Prípadný oslobodzujúci rozsudok taktiež neznamená, že žalobca sa nedopustil porušenia služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, pretože takéto porušenie služobnej povinnosti nemusí dosahovať intenzitu trestného činu.“

Argumentácia žalovaného sa týkala odlišnej skutkovej situácie, preto závery označeného nálezu nie je možné aplikovať na posudzovanú vec. V predmetnej veci bolo trestné stíhanie žalobcu zastavené vo fáze prípravného konania, pretože skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci (§ 215 ods. 1 písm. b/ TP), teda nemožno uvažovať o žiadnom protiprávnom správaní žalobcu.

31. Na základe konštatovaného odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd vykonal v prejednávanej veci dokazovanie náležitým spôsobom a v potrebnom rozsahu, spôsobom plne zodpovedajúcim kontradiktórnosti sporového konania umožnil stranám sporu realizáciu ich procesných práv a nadvážne zákonným spôsobom vyhodnotil tak procesnú aktivitu strán, ako aj meritum veci. Odvolacie dôvody žalovaného vyhodnotil krajský súd ako neopodstatnené, pričom zároveň nezistil ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti. Súd prvej inštancie po vykonaní a vyhodnotení dokazovania zákonným spôsobom a v potrebnom rozsahu vydal vecne správne rozhodnutie, ktoré zodpovedajúcim spôsobom v zmysle v tom čase účinného ust. § § 220 až § 222 CSP aj správne a presvedčivo odôvodnil. V dôsledku toho krajský súd rozsudok okresného súdu vo výrokoch I. a III. ako vecne správny potvrdil.

32. Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj odvolaním výslovne nenapadnutý, ale od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok o trovách prvoinštančného konania (výrok III.), ktorý plne zodpovedá procesnému úspechu strán v konaní a zákonným ustanoveniam v ňom uvedeným.

33. Vo vzťahu k II. výroku odvolací súd uvádza, že podľa § 355 ods. 1 CSP proti rozsudku súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon nevyklučuje.

34. V zmysle § 386 písm. b) CSP odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané neoprávnenou osobou.

35. Odvolanie ako riadny opravný prostriedok možno podať proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, pokiaľ to zákon výslovne nevyklučuje. Z účelu odvolania ale vyplýva, že nie každej strane prislúcha právo podať odvolanie. Toto právo nie je dané tej strane, v neprospech ktorej napadnuté rozhodnutie nevyznelo a ktorá týmto rozhodnutím nebola dotknutá na svojich právach. Z uvedeného potom vyplýva, že právo podať odvolanie prislúcha len tej strane, ktorej bola rozhodnutím súdu spôsobená v jej právach určitá ujma.

36. Pretože odvolanie žalovaného smeruje aj proti II. výroku rozsudku okresného súdu, ktorým súd vo zvyšnej časti, žalobu zamietol, odvolací súd musel také odvolanie podľa citovaného ust. § 386 písm. b) CSP odmietnuť, nakoľko bolo podané osobou, ktorá nie je oprávnená na takýto procesný úkon.

37. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP tak, že priznal žalobcovi ako úspešnej procesnej strane nárok na ich náhradu v rozsahu 100 %. Odvolací súd pritom zohľadnil, že žalovaný v odvolacom konaní vo vzťahu k I. výroku nebol úspešný a vo vzťahu k II. výroku bolo jeho odvolanie odmietnuté, čomu zodpovedá jeho procesný neúspech v tomto konaní v plnej výške. O výške náhrady trov tohto štádia konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia vyšší súdny úradník súdu prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

38. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).